

ČESKÁ REPUBLIKA
ROZSUDEK
JMÉNEM REPUBLIKY

Krajský soud v Českých Budějovicích rozhodl samosoudcem Mgr. et Mgr. Bc. Petrem Jiříkem ve věci

žalobce: X, narozený X
státní příslušnost X
t. č. bytem X

proti

žalovanému: Ministerstvo vnitra ČR
sídlem Poštovní schránka 21/OAM, Praha 7

o žalobě proti rozhodnutí žalovaného ze dne 1. 10. 2025, č. j. OAM-913/ZA-ZA15-LE31-2025,

takto:

- I. Žaloba se **zamítá**.
- II. Žalobce **nemá právo** na náhradu nákladů řízení.
- III. Žalovanému se náhrada nákladů řízení **nepřiznává**.

Odůvodnění:

I. Vymezení věci a obsah žaloby

1. Žalobce podal dne 12. 8. 2025 žádost o udělení mezinárodní ochrany v České republice. Vlast opustil dne 23. 7. 2025 na motorovém člunu, který plul do Španělska. Žádné politické přesvědčení nemá a ani nikdy nebyl členem žádné politické strany, nebyl politicky aktivní, nebyl pronásledován, nemá zdravotní problémy. Jako důvod žádosti o udělení mezinárodní ochrany uvedl legalizaci pobytu, aby mohl pokračovat ve vztahu se svou českou přítelkyní a mohli společně uzavřít sňatek.
2. Žalovaný rozhodnutím ze dne 1. 10. 2025, č. j. OAM-913/ZA-ZA15-LE31-2025, rozhodl o podané žádosti žalobce tak, že mezinárodní ochranu podle § 12, § 13, § 14a a § 14b zákona č. 325/1999 Sb., o azylu, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon o azylu“) neudělil. Žalovaný jako důvod uvedl, že žalobce v průběhu správního řízení neuvedl žádné skutečnosti, na základě kterých by bylo možno učinit závěr, že v zemi původu vyvíjel činnost směřující k uplatnění politických práv a svobod ve smyslu § 12 písm. a) zákona o azylu, za kterou by byl pronásledován. Z uvedeného důvodu správní orgán dospěl k závěru, že žalobce podmínky pro udělení azylu dle výše uvedeného ustanovení nenaplnuje.
3. Krajský soud v Českých Budějovicích obdržel dne 11. 11. 2025 žalobu proti rozhodnutí žalovaného, jímž bylo rozhodnuto, že pro existenci důvodů podle § 12, § 13 zákona č. 325/1999 Sb., o azylu, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon o azylu“), nelze udělit azyl a pro existenci důvodů § 14a, § 14b zákona o azylu nelze udělit doplňkovou ochranu.

II. Shrnutí žaloby

4. Žalobou podanou dne 11. 11. 2025 žalobce napadá rozhodnutí žalovaného v celém rozsahu výroku, neboť se domnívá, že v řízení o udělení mezinárodní ochrany došlo ke zkrácení jeho práv. Namítá porušení zákona č. 500/2004 Sb., správní řád, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „správní řád“) a zákona o azylu.
5. Žalovaný dle žalobce nesprávně uzavřel, že žádost byla motivována pouze legalizací pobytu za účelem sňatku, aniž by posoudil všechny relevantní okolnosti ve vzájemných souvislostech – zejména situaci v zemi původu, důvody odchodu a osobní poměry žalobce. Žalobce uvádí, že dne 23. 7. 2025 opustil Alžírsko na člunu směřujícím do Španělska. Je arabské národnosti, sunnitského vyznání. Popisuje napjatou politickou a bezpečnostní situaci, ozbrojené konflikty a nedostatek státní ochrany. V České republice má přítelkyni, s níž hodlá uzavřít sňatek; návrat by pro něj znamenal rozpad rodinných vazeb a ohrožení života v důsledku krutého zacházení a útoků ze strany obyvatel i státních orgánů.
6. Žalobce dále uvádí, že neudělení ochrany by představovalo zásah do soukromého a rodinného života ve smyslu Listiny základních práv a svobod a Úmluvy o ochraně lidských práv a základních svobod. Tvrdí, že splňuje podmínky pro udělení humanitárního azylu či doplňkové ochrany. Nesouhlasí se závěrem žalovaného, že podle bodu 9 přechodných ustanovení zákona č. 314/2025 Sb., kterým se mění zákon č. 325/1999 Sb., o azylu, ve znění pozdějších předpisů, zákon č. 326/1999 Sb., o pobytu cizinců na území České republiky a o změně některých zákonů, ve znění pozdějších předpisů, a další související zákony (dále jen „zákon

č. 314/2025 Sb.“) nelze udělit národní humanitární azyl ani v řízeních zahájených před účinností novely. Uvedené ustanovení má dle něj retroaktivní účinky, neboť dopadá na řízení, která byla zahájena přede dnem nabytí účinnosti novely, a tedy na právní vztahy vzniklé za účinnosti předchozí právní úpravy, což odporuje zákazu pravé retroaktivity dle čl. 1 odst. 1 Ústavy a judikatury Ústavního soudu. Žádost podal za účinnosti předchozí právní úpravy, měl legitimní očekávání jejího posouzení podle tehdejších pravidel; novela toto očekávání ruší a zhoršuje jeho právní postavení, čímž porušuje princip právní jistoty.

7. Žalobce dále namítá, že žalovaný nedostatečně zjistil skutkový stav, nevěnoval dostatečnou pozornost jeho výpovědi, neindividualizoval rozhodnutí a nezohlednil všechny relevantní okolnosti, čímž porušil zásady správního řízení.
8. V závěru žaloby navrhuje, aby soud napadené rozhodnutí zrušil a věc vrátil žalovanému k dalšímu řízení.

III. Vyjádření žalovaného k žalobě

9. Žalovaný ve svém vyjádření ze dne 26. 11. 2025 shrnul dosavadní průběh řízení. Uvedl, že skutečný stav věci byl zjištěn, případ posouzen ve všech souvislostech, všechny tvrzené skutečnosti byly zohledněny a potřebné podklady opatřeny. Podmínky pro udělení mezinárodní ochrany neshledal.
10. Žalovaný dále poukázal na to, že důvodem žádosti žalobce byla snaha o legalizaci pobytu za účelem pokračování vztahu s českou přítelkyní a uzavření sňatku. Uvedené důvody však žalovaný neshledal azylově relevantní; žalobce pronásledování ani jinou relevantní skutečnost netvrdil. Jeho jednání žalovaný hodnotí jako účelové; pokud by vztah byl vážný, mohl využít institutů zákona o pobytu cizinců, nikoli zneužívat azylové řízení.
11. K humanitárnímu azylu žalovaný uvádí, že na něj není právní nárok. Podle bodu 9 přechodných ustanovení zákona č. 314/2025 Sb. jej nelze od 1. 10. 2025 udělit ani v řízeních zahájených před účinností uvedeného zákona; námitky retroaktivity a legitimního očekávání považuje za irelevantní. Žalovaný dále uvádí, že právo na rodinný a soukromý život se realizuje prostřednictvím zákona o pobytu cizinců, nikoli azylového řízení; námitku porušení čl. 8 Úmluvy považuje za nedůvodnou. K udělení doplňkové ochrany dle § 14a zákona o azylu žalovaný uvádí, že žalobce neuvedl žádné skutečnosti svědčící o hrozbě vážné újmy, proto nebylo možné ji udělit. Žalovaný odmítá možnost, že by byl žalobce zkrácen na svých právech.
12. K novým žalobním námitkám uvedeným až v žalobě nelze přihlížet, neboť nebyly tvrzeny ve správním řízení v rámci něhož je žalovaný oprávněn hodnotit a posoudit předložená vyjádření a důkazy. Žalobce tak břemeno tvrzení neunesl, když mu uvedené skutečnosti byly známy již na počátku řízení a nic mu proto nebránilo, aby je uvedl včas. To, že tak neučinil, nelze dávat žalovanému k tíži.
13. Žalovaný dále poukázal na skutečnost, že správní orgán zjistil skutečný stav věci v rozsahu důvodů uplatněných žalobcem; vycházel z žádosti, protokolu o pohovoru a informací o zemi původu. Žalobci bylo umožněno se s podklady seznámit a vyjádřit se, což nevyužil. Použité informace byly aktuální a ověřené; obecné námitky žalobce nejsou způsobilé zpochybnit správnost napadeného rozhodnutí.

14. Žalovaný má za to, že postupoval v souladu se zákonem a že se se všemi skutečnostmi vypořádal. Námitky žalobce hodnotí jako účelové a nepodložené. V závěru proto navrhuje soudu, aby žalobu zamítl.

IV. Posouzení věci krajským soudem

15. Krajský soud přezkoumal napadené rozhodnutí v mezích žalobních bodů, (§ 75 zákona č. 150/2002 Sb., soudní řád správní, ve znění pozdějších zákonů, dále jen „s. ř. s.“).
16. Krajský soud rozhodl bez jednání (§ 51 s. ř. s.).
17. Žaloba není důvodná.
18. Žalobce v podané žalobě na str. 2 uvádí výčet ustanovení zákonů, které žalovaný porušil. Pouhý výčet porušených ustanovení zákona spojený s parafrází jejich obsahu a závěr o jejich porušení není řádně formulovaným žalobním bodem, kterým by se soud mohl zabývat. V obecné rovině lze však říci, že krajský soud neshledal, že napadené rozhodnutí by bylo nepřezkoumatelné či jinak nedostatečně odůvodněné. Je zřejmé, na základě jakých ustanovení, na základě jakého skutkového stavu a jak žalovaný rozhodoval; jak hodnotil skutečnosti sdělené žalobcem a jaké závěry na nich učinil. Krajský soud s odkazem na správní spis, zejména na žádost o udělení mezinárodní ochrany, použité informace o zemi původu, výpovědi žalobce uvádí, že v obecné rovině neshledal v postupu žalovaného vad. Žalovaný zjistil skutečný stav věci, případ posuzoval ve všech souvislostech a zabýval se všemi skutečnostmi, které žalobce v průběhu správního řízení uvedl, potřebné podklady a objektivní informace pro rozhodnutí si opatřil.
19. Žalovaný tak, jak popisuje v rámci napadeného rozhodnutí, zjistil skutkový stav věci, když při posouzení žádosti žadatele o udělení mezinárodní ochrany vycházel z žádosti o udělení mezinárodní ochrany ze dne 12. 8. 2025, protokolu o pohovoru ze dne 26. 8. 2025 a Informací Odboru azylové a migrační politiky Ministerstva vnitra ČR Alžírsko: Bezpečnostní a politické situace v zemi, vybrané otázky z oblasti občanských svobod a lidských práv ze dne 20. 1. 2025 a z dalších podkladů, které jsou součástí spisového materiálu. Obecný nesouhlas žalobce se závěry těchto zdrojů, který není jakýmkoli způsobem konkretizován, zjištěný skutkový stav ohledně země původu nezpochybňuje.
20. Žalobce při pohovoru dne 26. 8. 2025 a při poskytnutí údajů uvedl, že v Alžíru žil normální život, pracoval jako automechanik (2 500 euro/měsíčně); bydlel naproti věznici, tam pracoval jeho otec a pak dělal u soudu. Proto měli státní byt. V Alžíru žije jeho rodina – rodiče, 2 sestry a 3 bratři. K vycestování jej vedl vztah s českou státní občankou a nelegální cesta byla rychlejší než legální. Mezinárodní ochrana by mu umožnila zde dočasně pobývat do doby sňatku. Důvodem žádosti je mít společný život na území ČR. Problémy s policií apod. neměl, problémy kvůli náboženství, rase, pohlaví apod. rovněž ne. Kdyby se měl vrátit, nic mu nehrozí. Tuzemská přítelkyně s ním nechce nic mít, pokud je zde ilegálně bez dokladů, proto žádá o mezinárodní ochranu, aby legalizoval svůj pobyt.
21. V podané žalobě žalobce zcela odlišně uvádí, že zemi opustil z humanitárních a politických důvodů, země je nestabilní, jsou zde ozbrojené konflikty; v ČR žije jeho přítelkyně a v Alžíru jsou porušována práva žen. Zprávy o zemi původu obstarané žalovaným neodpovídají skutečnosti. Neudělení mezinárodní ochrany vede ke zpretrhání jeho nejbližší rodinné vazby a odloučení od blízké osoby.

Shodu s prvopisem potvrzuje: J.M.

22. Již na tomto místě krajský soud konstatuje výrazný rozpor mezi tím, co žalobce uvedl žalovanému v průběhu správního řízení a tím, co nyní tvrdí v podané žalobě. Změnu tvrzení žalobce hodnotí soud jako čistě účelovou, a to i s přihlédnutím k obecnosti nově tvrzených skutečností o zemi původu, které žalobce současně žádným způsobem nepropojuje se svojí osobou.
23. Argumentace založená na zcela hypotetické perzekuci tuzemské přítelkyně žalobce v Alžíru se primárně nevztahuje k žalobci samotnému. Nadto je zřejmé, že jestliže ona odmítá s žalobcem vycestovat a zároveň nechce mít s žalobcem nic společného, dokud je v ČR nelegálně, pak taková argumentace není relevantní. K legalizaci takového pobytu žalobce slouží primárně instituty zákona č. 326/1999 Sb., o pobytu cizinců na území České republiky a o změně některých zákonů, nikoli instituty mezinárodní ochrany. Uvádí-li žalobce, že do ČR přicestoval nelegálně, neboť to bylo rychlejší než legální cesta, pak k takovému prohlášení nemá krajský soud co dodat.
24. Mezinárodní závazek Česka respektovat soukromý a rodinný život ve smyslu čl. 8 Úmluvy není absolutní. Úmluva neukládá státu všeobecnou povinnost respektovat volbu dotčených osob ohledně země jejich společného pobytu, respektive povinnost napomáhat rozvíjení vztahů mezi nimi (viz rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 29. 2. 2012, č. j. 2 Azs 38/2011-47). Státy proto nemusí bezpodmínečně respektovat právo na soukromý a rodinný život cizince a udělit mu za tímto účelem mezinárodní ochranu. Snaha o společný život s občankou ČR, se kterou doposavad žádný společný život žalobce neměl a v tuto chvíli jej občanka z důvodu absence pobytového titulu odmítá, není důvodem pro udělení mezinárodní ochrany (srov. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 28. 11. 2008, č. j. 5 Azs 46/2008-71, nebo ze dne 2. 1. 2012, č. j. 6 Azs 35/2011-47, a rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 21. 2. 2019, č. j. 5 Azs 235/2018-32, bod 19).
25. Dle ustanovení § 28 odst. 1 zákona o azylu platí *mezinárodní ochrana se udělí ve formě azylu nebo doplňkové ochrany; shledá-li ministerstvo, že jsou naplněny důvody pro udělení azylu, rozhodne o udělení azylu.*
26. Dle ustanovení § 12 zákona o azylu platí *azyl se cizinci udělí, bude-li v řízení o udělení mezinárodní ochrany zjištěno, že cizinec a) je pronásledován za uplatňování politických práv a svobod, nebo b) má odůvodněný strach z pronásledování z důvodu rasy, pohlaví, náboženství, národnosti, příslušnosti k určité sociální skupině nebo pro zastávání určitých politických názorů ve státě, jehož občanství má, nebo, v případě že je osobou bez státního občanství, ve státě jeho posledního trvalého bydliště.*
27. Dle ustanovení § 13 odst. 1 a 2 zákona o azylu platí 1) Rodinnému příslušníkovi azylanta, jemuž byl udělen azyl podle § 12, se v případě hodném zvláštního zřetele udělí azyl za účelem sloučení rodiny, i když v řízení o udělení mezinárodní ochrany nebude v jeho případě zjištěn důvod pro udělení mezinárodní ochrany podle § 12. 2) Rodinným příslušníkem se pro účely sloučení rodiny podle odstavce 1 rozumí a) manžel nebo registrovaný partner azylanta, b) svobodné dítě azylanta mladší 18 let, c) rodič azylanta mladšího 18 let, d) zletilá osoba odpovídající za nezletilou osobu bez doprovodu podle § 2 odst. 1 písm. h), nebo e) svobodný sourozenec azylanta mladší 18 let.
28. Dle § 14a odst. 1 a 2 zákona o azylu platí 1) *Doplňková ochrana se udělí cizinci, který nesplňuje důvody pro udělení azylu, bude-li v řízení o udělení mezinárodní ochrany zjištěno, že v jeho*

případě jsou důvodné obavy, že pokud by byl cizinec vrácen do státu, jehož je státním občanem, nebo v případě, že je osobou bez státního občanství, do státu svého posledního trvalého bydliště, by mu hrozilo skutečné nebezpečí vážné újmy podle odstavce 2 a že nemůže nebo není ochoten z důvodu takového nebezpečí využít ochrany státu, jehož je státním občanem, nebo svého posledního trvalého bydliště. 2) Za vážnou újmu se podle tohoto zákona považuje a) trest smrti nebo poprava, b) mučení nebo nelidské či ponižující zacházení nebo trestání žadatele o mezinárodní ochranu, nebo c) vážné ohrožení života civilisty nebo jeho lidské důstojnosti z důvodu svévolného násilí v situaci mezinárodního nebo vnitřního ozbrojeného konfliktu.

29. Dle ustanovení § 14b odst. 1 a 2 zákona o azylu platí 1) Rodinnému příslušníkovi osoby požívající doplňkové ochrany se v případě hodném zvláštního zřetele udělí doplňková ochrana za účelem sloučení rodiny, i když v řízení o udělení mezinárodní ochrany nebude v jeho případě zjištěn důvod pro její udělení. 2) Rodinným příslušníkem se pro účely sloučení rodiny podle odstavce 1 rozumí a) manžel nebo registrovaný partner osoby požívající doplňkové ochrany, b) svobodné dítě osoby požívající doplňkové ochrany, které je mladší 18 let, c) rodič osoby požívající doplňkové ochrany, která je mladší 18 let, d) zletilá osoba odpovídající za nezletilou osobu bez doprovodu podle § 2 odst. 1 písm. h), nebo e) svobodný sourozenec osoby požívající doplňkové ochrany, který je mladší 18 let.
30. Tak, jak žalovaný v napadeném rozhodnutí podrobně popisuje na straně č. 2-7, ani krajský soud důvody pro udělení mezinárodní ochrany ve formě azylu nebo doplňkové ochrany neshledal, když z výpovědi žalobce, skutečností, které v průběhu správního řízení uvedl, z evidence žadatelů o udělení mezinárodní ochrany v ČR, ze zjištění žalovaného učiněných v průběhu správního řízení, ani z úřední činnosti známých skutečností nevyplýval ani jeden důvod pro naplnění výše uvedených ustanovení.
31. Co se týče (ne)naplnění předpokladů § 12 zákona o azylu, jak je popsáno shora, žalobce v rámci správního řízení žádné relevantní skutečnosti neuvedl. Žalovaný tak správně uzavřel, zde není nic, na základě čeho by bylo možné dospět k závěru, že žalobce v zemi původu vyvíjel činnost směřující k uplatňování politických práv a svobod ve smyslu § 12 písm. a) zákona o azylu, za kterou by byl pronásledován. Ke splnění podmínek dle ustanovení § 12 písm. b) zákona o azylu v napadeném rozhodnutí dále popsal pojem pronásledování ve smyslu § 2 odst. 4 zákona o azylu, jehož znaky skutečně nejsou v případě žalobce, který se v zemi původu ničeho neobává, naplněny. Vystaven jednání, které lze považovat za pronásledování, žalobce také nebude.
32. Ani podmínky ustanovení § 13 odst. 1 a 2 zákona o azylu krajský soud naplněnými neshledal, neboť jak sám žalovaný v napadeném rozhodnutí popisuje – z výpovědi žalobce, evidence žadatelů o udělení mezinárodní ochrany v ČR ani ze zjištění žalovaného nevyplyvá nic o tom, že by v ČR byl udělen azyl některému z rodinných příslušníků žalobce.
33. Ustanovení § 14a odst. 1 a 2 zákona o azylu taktéž naplněno být nemohlo. Jak sám žalobce popisuje v protokolu o pohovoru – v případě odcestování do Alžírsku by mu nic nehrozilo, natož skutečné nebezpečí vážné újmy. Ačkoli z informací OAMP (Alžírsko, Informace OAMP, 11. února 2025) bylo v Alžírsku zaznamenáno mučení a jiné nelidské zacházení a rovněž institut trestu smrti v alžírském právním řádu existuje, uvedené na danou věc nemá vliv. Tak, jak žalovaný v rámci napadeného rozhodnutí popisuje – žalobce v rámci správního řízení takové skutečnosti neuvedl, ani nejsou dále soudu známy z úřední činnosti. Není

naplněna ani samotná hrozba uložení trestu smrti nebo hrozba popravky, která pro naplnění institutu vážné újmy dle ustanovení § 14a odst. 2 zákona o azylu postačuje (srov. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 28. 7. 2009, č. j. 5 Azs 40/2009-74). Co se týče mučení nebo nelidského či ponižujícího zacházení nebo trestání, žalovaný k němu uvedl, že aby bylo možno zacházení považovat za nelidské či ponižující, musí utrpení nebo ponížení jít nad rámec nezbytného utrpení či ponížení spjatého s konkrétní formou legitimního trestu nebo zacházení (k tomu viz rozsudek velkého senátu Evropského soudu pro lidská práva ze dne 28. 2. 2008, č. 37201/06 ve věci Saadi proti Itálii, body 134-135). Jak dále popsal žalovaný – pojem vážného ohrožení života nebo lidské důstojnosti z důvodu svévolného násilí v situacích mezinárodního nebo vnitřního ozbrojeného konfliktu vyžaduje kumulativní naplnění čtyř podmínek: 1) existenci mezinárodního nebo vnitřního ozbrojeného konfliktu v zemi původu, 2) existenci svévolného (nerozlišujícího) násilí, 3) existenci vážného a individuálního ohrožení života nebo tělesné integrity 4) civilisty. Dle informací OAMP se země žádného mezinárodního vojenského konfliktu neúčastnila. Totožný závěr plyne i ze zprávy Alžírsko, Ministerstvo zahraničních věcí USA, 12. srpna 2025 – Zpráva o dodržování lidských práv za rok 2024 (překlad).

34. Naplněnými neshledal krajský soud ani podmínky ustanovení § 14b zákona o azylu. Z protokolu o pohovoru, z protokolu o poskytnutí údajů, z evidence žadatelů o udělení mezinárodní ochrany v ČR ani ze zjištění žalovaného učiněných v průběhu správního řízení nevyplývá, že by v ČR byla udělena doplňková ochrana některému z rodinných příslušníků žalobce.
35. Co se týče argumentace žalobce týkající se národního humanitárního azylu ve smyslu § 14 azylového zákona ve znění do 30. 9. 2025, zde jak žalobce uvádí, bodu 9 přechodných ustanovení zákona č. 314/2025 Sb. platí, že *v řízeních podle bodu 1 nelze ode dne nabytí účinnosti tohoto zákona udělit národní humanitární azyl.*
36. Dle § 14 azylového zákona ve znění do 30. 9. 2025 platilo, že *jestliže v řízení o udělení mezinárodní ochrany nebude zjištěn důvod pro udělení mezinárodní ochrany podle § 12, lze v případě hodném zvláštního zřetele udělit národní humanitární azyl (dále jen „humanitární azyl“) z humanitárního důvodu. Rodinnému příslušníku podle § 13 odst. 2 azylanta, kterému byl udělen humanitární azyl, se v případě hodném zvláštního zřetele udělí humanitární azyl za účelem sloučení rodiny; § 13 se použije obdobně.*
37. Povahou tohoto institutu se ve své judikatuře Nejvyšší správní soud mnohokrát zabýval. Například v rozsudku ze dne 19. 7. 2004, č. j. 5 Azs 105/2004-72, podle nějž *„[u]stanovení § 14 zákona č. 325/1999 Sb., o azylu, je kombinací neurčitěho právního pojmu a správního uvážení, kdy neurčitým právním pojmem je „případ zvláštního zřetele hodný“ a vlastní rozhodnutí správního orgánu vyjádřené slovy „lze udělit humanitární azyl“ představuje správní uvážení.“* Postavení této formy mezinárodní ochrany v českém uprchlickém právu vymezil tentýž soud v rozsudku ze dne 11. 3. 2004, č. j. 2 Azs 8/2004-55, kdy judikoval, že *„[s]mysl institutu humanitárního azylu podle § 14 zákona č. 325/1999 Sb., o azylu, spočívá v tom, aby rozhodující správní orgán měl možnost azyl poskytnout i v situacích, na něž sice nedopadá žádná z kautel předpokládaných taxativními výčty ustanovení § 12 a § 13 zákona o azylu, ale v nichž by bylo přesto, nehumánní“ azyl neposkytnout. Správní orgán díky tomu může zareagovat nejen na případy, jež byly předvídatelné v době přijímání zákona o azylu jako obvyklé důvody*
Shodu s prvopisem potvrzuje: J.M.

udělování humanitárního azylu (...), ale i na situace, jež předvídané či předvídatelné nebyly. Míra volnosti této jeho reakce je pak omezena pouze zákazem libovůle, vyplývajícím pro orgány veřejné moci z ústavně zakotvených náležitostí demokratického a právního státu.“ Tuto argumentaci NSS dále rozvinul v rozsudku ze dne 28. 1. 2015, č. j. 1 Azs 200/2014-27, podle nějž „[s]právní soudy přezkoumávají v souladu s § 78 odst. 1 druhou větou s. ř. s. posouzení důvodů pro udělení humanitárního azylu žalovaným pouze z toho hlediska, zda žalovaný nepřekročil meze svého správního uvážení či zda jej nezneužil (...), nemohou však jeho uvážení bez dalšího nahradit vlastní úvahou.“

38. Judikatura se ustálila v názoru, v jakých situacích se tato forma mezinárodní ochrany typicky uděluje, byť níže uvedený výčet není a z podstaty tohoto institutu nemůže být uzavřený. Takové důvody vyjadřuje je např. rozsudek ze dne 31. 3. 2010, č. j. 6 Azs 55/2009-71, podle nějž lze humanitární azyl udělit „*např. osobám zvláště těžce postiženým nebo nemocným, osobám přicházejícím z oblastí postižených humanitární katastrofou způsobenou lidskými či přírodními faktory.*“ Obecně tedy platí, že zdravotní obtíže lze za určitých okolností podřadit pod důvod zvláštního zřetele hodný. Historicky Nejvyšší správní soud judikoval možnost udělení této formy mezinárodní ochrany z těchto důvodů např. v případě těžké mentální retardace a neproplácení ani jinak standardní zdravotní péče v zemi původu, která by mohla mít dopad do psychosociálního vývoje nezletilého dítěte (rozsudek NSS ze dne 21. 1. 2022, č. j. 5 Azs 70/2020-103). Problémy, které tu musí objektivně být, tak musejí dosáhnout určité intenzity, která se „běžným“ obtížím vymyká. Vždy půjde o případy, kdy neudělení mezinárodní ochrany by bylo v rozporu se základními hodnotami lidskosti, „nehumánní“ (viz výše citovaný rozsudek NSS ze dne 11. 3. 2004, č. j. 2 Azs 8/2004-55). Tvrze zdravotní problémy musejí být velmi závažné, a zároveň léčba v domovském státě téměř nedostupná. Je tedy třeba posoudit, zda jsou v posuzovaném případě splněny uvedené podmínky.
39. Žalobce uvádí, že uvedené podmínky splňuje a popisuje, že si přeje žít v bezpečí u své přítelkyně, která žije v ČR a se kterou chce tvořit rodinu. Neudělení této ochrany by dle žalobce znamenalo rozbití těchto vazeb, na což navazuje obecným přednesem o špatné humanitární, politické, ekonomické a bezpečnostní situaci.
40. Žalovaný se tím, zda je v případě žalobce možné přiznání humanitárního azylu s odkazem na přechodná ustanovení zákona č. 314/2025 Sb. nezabýval. V tomto směru žalobce namítá nepřipustnou retroaktivitu nové úpravy.
41. Jak krajský soud popsál, úprava humanitárního azylu byla založena jednak na výkladu neurčitého právního pojmu (případ zvláštního zřetele hodný) a správního uvážení. Krajský soud nemůže na tomto místě nahrazovat správní uvážení žalovaného, může však posoudit, zda skutečně žalobce naplňuje neurčitý právní pojem „případ zvláštního zřetele hodný“. Dle krajského soudu nikoli. Snaha zdravého, ekonomicky činného, nikým nepronásledovaného žalobce disponujícího rodinným zázemím a zajištěným bydlením v zemi původu zůstat na území ČR za účelem sňatku není případem, který by byl hoden zvláštního zřetele tak, jak soud vyložil výše.
42. Z tohoto důvodu považuje krajský soud za nadbytečné se zabývat povahou naříkané úpravy – námitkou nepřipustné retroaktivity, neboť žalobce nesplňuje základní předpoklad pro přiznání humanitárního azylu.

V. Závěr a náklady řízení

43. Na základě shora uvedeného dospěl krajský soud k závěru, že žaloba není důvodná, a proto ji podle § 78 odst. 7 s. ř. s. zamítl.
44. O náhradě nákladů řízení rozhodl krajský soud podle § 60 odst. 1 věty první s. ř. s. Žalobce neměl v řízení úspěch, a proto nemá právo na náhradu nákladů řízení. Pokud jde o procesně úspěšného žalovaného, v jeho případě nebylo prokázáno, že by mu v souvislosti s tímto řízením před soudem vznikly nezbytné náklady důvodně vynaložené nad rámec běžné úřední činnosti (§ 60 odst. 7 s. ř. s.). Z toho důvodu mu krajský soud náhradu nákladů řízení nepřiznal.

Poučení:

Proti tomuto rozhodnutí lze podat kasační stížnost ve lhůtě dvou týdnů ode dne jeho doručení. Kasační stížnost se podává u Nejvyššího správního soudu, se sídlem Moravské náměstí 6,
Brno.
O kasační stížnosti rozhoduje Nejvyšší správní soud.

České Budějovice 28. ledna 2026

Mgr. et Mgr. Bc. Petr Jiřík v. r.
samosoudce